

Ruimte voor de rivier in de Overdiepse Polder

Ons klimaat verandert. Daardoor krijgen rivieren steeds meer water te verwerken. De Overdiepse Polder is één van de projecten, waar het rijksprogramma Ruimte voor de Rivier het rivierengebied beschermt tegen overstromingen. Dit gebeurt door het verlagen van de bestaande dijk aan de Bergsche Maas. Hierdoor kan bij hoog water rivierwater door de polder stromen. Dit zal gemiddeld eenmaal in de 25 jaar voorkomen. Het achterland wordt beschermd door een nieuwe dijk.

Om de polder geschikt te houden voor landbouw, hebben de inwoners en ondernemers zelf het terpenplan bedacht. Bestaande boerderijen en agrarische bedrijfsgebouwen worden gesloopt en op acht terpen bouwen boeren een nieuw bedrijf met groeipotentie. De andere boeren zetten hun bedrijf elders voort. De totale kosten van dit project bedragen 111 miljoen euro. Waterschap Brabantse Delta zorgt voor de uitvoering tot eind 2015.

De Overdiepse terp

De vakantie is afgelopen en de werkzaamheden in de polder zijn weer gestart. Terpen twee en drie naderen hun eindhoogte. Aan de oostzijde van de polder is gestart met het ontgraven van de bovengrond voor terp zeven. De terpen, die al klaar of bijna klaar zijn, zien er indrukwekkend uit in het vlakke landschap van de Overdiepse Polder. Wat maakt de Overdiepse terp bijzonder? En wat is een terp eigenlijk?

Een 'hoop' grond

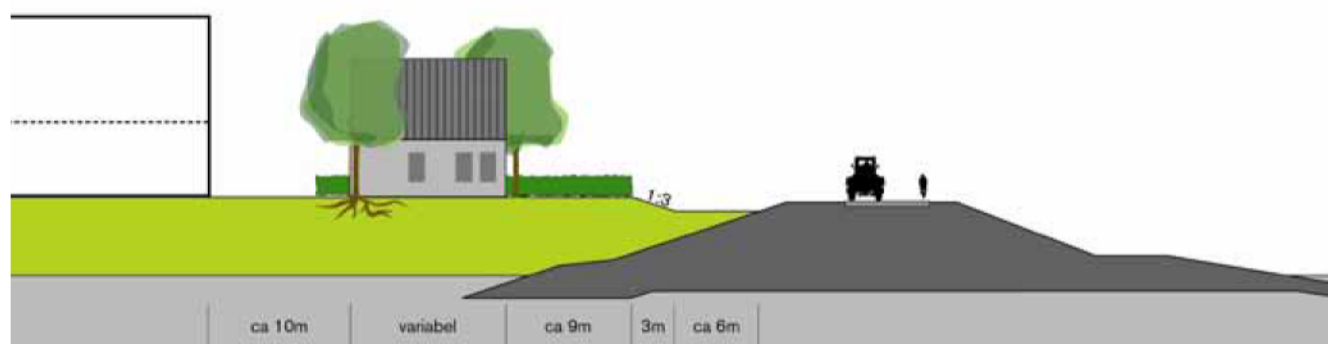
De Overdiepse terp is niet zomaar een hoop grond, zoals vroeger een terp werd gebouwd. Alle kennis van rivierdijken is gebruikt om de acht terpen in de polder te ontwerpen. Allereerst wordt de bovengrond afgegraven. Daarna wordt de terp laag voor laag opgehoogd. De eerste lagen van de terp bestaan uit 'klasse industrie' zand. De opdrachtnemer gebruikt hiervoor thermisch gereinigd zand. Dit was verontreinigd zand, maar is door middel van 'verbranding' gereinigd. Vandaar de zwarte kleur. Thermisch gereinigd zand wordt veelvuldig toegepast voor ophogingen. De bovenste lagen van de terp bestaat uit de klasse achtergrond waarde. Dit is schoon zand geschikt voor bewoning en voor in de tuin. Later, als de nieuwe dijk klaar is, wordt de terp nog uitgebreid en komt er een dikke laag klei aan de buitenkant tegen aan. Als het water dan de polder instroomt zijn de terpen hoog en sterk genoeg om de kracht van het water te weerstaan.

Laagjes

De terp bestaat uit elf of twaalf lagen zand, die elk ongeveer een halve meter hoog zijn. Na het opbrengen van een laag zand, wordt met een trilwals het zand verdicht. Dit geeft de terp stevigheid en voorkomt dat de terp inzakt. Toch zal de terp, door haar eigen gewicht, in het geheel nog circa vijftig centimeter zakken. Nadat de terp 'gezet' en dus stabiel is, kan er op het bouwkveld van de terp gebouwd worden.

Iconen van de nieuwe polder

De terpen zijn de iconen van de nieuwe Overdiepse Polder. Ze verbeelden de dubbelfunctie die het landschap heeft: waterberging en landbouw. Een zorgvuldige inrichting van de terpen is dan ook van belang. Tegelijkertijd zijn de terpen de plekken waar de agrarische ondernemers wonen en werken. Zo moet de terp groot genoeg zijn om ook in de toekomst de bedrijfsvoering te kunnen uitbreiden en moet de indeling praktisch zijn. Om de ruimtelijke kwaliteit van de nieuwe terpen te waarborgen zijn in samenspraak een aantal uitgangspunten opgesteld voor de nieuwbouw op de terpen.

Zijaanzicht van de terp en de dijk ter hoogte van de woning. Bron: Bosch-Slabbers.

Planning

- Aansluiting nutsvoorzieningen terp 1: september 2011
- Open dag in de Polder: 24 september 2011
- Tweede terp bouwrijp: 1 oktober 2011
- Derde, vierde en vijfde terp: 1 november 2011
- Oplevering: november 2015
- Onderhoudstermijn: eind 2016

De terpen worden ongeveer zes meter hoog. Terp één tot en met vijf zijn al duidelijk zichtbaar in het landschap.

Met paaltjes wordt aangegeven op welke locaties nog zand gestort moet worden, zodat de terp de juiste hoogte krijgt.

Officemanagement in de polder

Een project als de Overdiepse Polder vergt niet alleen graafwerk, maar ook veel regelwerk. Vanuit de keet van de aannemer aan de Overdiepsekaade worden de werkzaamheden gecoördineerd. Diana Mathijssen-Bikker is één van de combinatiemedewerkers, die dagelijks naar de polder rijdt om het project in goede banen te leiden. Diana is verantwoordelijk voor het officemanagement en de communicatie van het project. Zij krijgt de bewoners aan de telefoon als ze een vraag of klacht hebben. Samen met uitvoerder en projectleider schrijft Diana wekelijks de polderfolder.

Buitenwerk

In maart werd Diana door haar collega's verrast met gebak en felicitaties voor haar twaalfenhalf jaar jubileum bij Van Oord. Het merendeel van de jaren dat Diana bij Van Oord heeft gewerkt, werkt ze 'buiten' en dat bevalt haar tot nu toe goed. Bij kleinere projecten wordt een deel van het aannemerswerk op kantoor gedaan. Bij grote projecten is dit meestal anders en verhuist heel het projectteam naar de projectlocatie. Zo heeft Diana ook gewerkt aan de realisatie van het HSL4 project, Baggerspeciedepot Hollandsch Diep en Maasvlakte.

Met je neus op het werk

Vanuit de keet van de aannemer zijn alle werkzaamheden goed te volgen. Machines rijden af en aan en de keet is

een zoete inval. Dat maakt het werk ook zo leuk volgens Diana: "Op kantoor zie je niet precies wat er gaande is. Als je op de projectlocatie werkt, weet je precies wat er speelt. Het leeft meer. Bovendien ben je met meer soorten werkzaamheden bezig om het project te ondersteunen waardoor elke dag weer anders is."

Hetzelfde en toch weer anders

Hoewel Diana ervaren is in het 'buitenwerk', is elk project toch weer anders. Nieuw voor Diana is het werken op een locatie waar de bewoners te midden van de werkzaamheden wonen. Diana: "Het gaat hier niet alleen over het bouwen van een nieuwe dijk. Het gaat ook over de woon- en werkplek van de families die in de polder wonen. Hierdoor is er een grote betrokkenheid bij wat wij doen."

Contact

Kijk voor meer informatie op de websites:
www.overdiepsepolder.nl
www.ruimtevoordevier.nl

Voor vragen of opmerkingen kunt u contact opnemen met projectleider Maartje Thijssen, waterschap Brabantse Delta.
Telefoon 076 564 13 62
Email m.thijssen@brabantsedelta.nl

Wandelen en fietsen langs de terpen

Wat betekent het project Overdiepse Polder voor Nederland? Waarom is het terpenplan bedacht, hoe vaak zal de polder overstromen, wat betekent het voor de bedrijfsvoering van de boeren in de polder, wat komt erbij kijken om het project uit te voeren? Op al deze vragen krijgen bezoekers op zaterdag 24 september tussen 11.00 en 16.00 uur een antwoord. Dan houden waterschap Brabantse Delta en zijn partners een open dag waarbij iedereen de werkzaamheden in de uitvoering van dichtbij kan bekijken en deel kan nemen aan leuke activiteiten.

Verschillende routes

De werkzaamheden volgen elkaar in rap tempo op. Wie een tijd niet meer in de polder is geweest, kent het gebied bijna niet meer terug. Tijdens de open dag wordt uitleg gegeven over de status van de werkzaamheden en het project. Daarna kan onder begeleiding met de fiets, de boot of wandelend het gebied worden verkend. Iedereen kan van dichtbij de dagelijkse werkzaamheden in de polder ervaren. Op de route is bovendien van alles te doen: het 'beklimmen' van een terp, demonstraties van de aannemer, een boot-

tocht maken vanuit de jachthaven, boerderijen bezoeken, een bezoek aan het terrein van Defensie en tal van kinderactiviteiten.

Fietsen beschikbaar

Het westelijke deel van de Overdiepse Polder wordt afgesloten voor autoverkeer. Kom bij voorkeur op de fiets. Als dat niet mogelijk is, dan zijn er een beperkt aantal fietsen beschikbaar op vertoon van een legitimatiebewijs. Voor bezoekers die slecht ter been zijn is een aparte route bedacht.

Mini-expositie oorlogsspullen

De documentatiegroep W02 van stichting V.O.G.W. (Vrienden van de Oorlogsgraven der Geallieerden Waalwijk en Omstreken) heeft in samenwerking met waterschap Brabantse Delta een selectie gemaakt voor een mini-expositie van opgegraven spullen uit de Overdiepse Polder. De selectie bevat zo'n vijftig Duitse en Geallieerde voorwerpen zoals granaatscherven, helmen, een gasmaskerbus en gebruiksvoorwerpen die soldaten bij zich droegen in de Tweede Wereldoorlog.

De spullen staan tentoongesteld in een glazen vitrinekast en zijn voorzien van een korte en bondige toelichting. In de selectie zijn ook spullen opgenomen die afgestaan zijn door officiële instanties zoals de Bergings- en Identificatie Dienst van de Koninklijke Landmacht. De bodemvondsten zijn tijdens de open dag op 24 september te bewonderen.

Marius Heideveld, de voorzitter van de stichting, is tevreden met het resultaat: 'We hebben veel voorbereidingstijd gekregen om deze mini-expositie te maken en daar is het resultaat ook naar denk ik!'

Foto: Stichting V.O.G.W.

Partners

Provincie Noord-Brabant

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van:
waterschap Brabantse Delta.

Telefoon 076 564 10 00

Postadres Postbus 5520 - 4801 DZ Breda

Website www.brabantsedelta.nl

Teksten ARCADIS, De Hollandsche Waard & waterschap Brabantse Delta

Ontwerp Total Identity

Opmaak & drukwerk ARCADIS

Oplage 350 stuks

Uitgave september 2011

Deze nieuwsbrief is gedrukt op gerecycled papier.
Aan de teksten kunnen geen rechten worden ontleend.